

A study on the sociological reasons of tattoo culture: A Meta-synthesis

Abazar Ashtari Mehrjerdi¹ | Taha Ashayeri² | Tahereh Jahanparvar³

1. Assistant Professor, Department of Sociology, Institute of Cultural and Social Studies, Tehran, Iran;

E-mail: ashtari80@gmail.com

2. Assistant Professor, Department of History and Sociology, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardebil, Iran; E-mail: t.ashayeri@uma.ac.ir

3. Doctoral Student, Department of Cultural Sociology, Faculty of Social Sciences, Communication and Media, Islamic Azad University, Tehran Markazi; E-mail: jparvar@yahoo.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 2023-02-25

Received in revised form:
2023-07-17

Accepted: 2023-06-29

Published online: 2023-11-11

ABSTRACT

Purpose-Tattooing is a socio-cultural issue that has been common in traditional and modern societies with different methods, purposes and patterns from ancient times to the modern era. In Iran, tattoos are seen among many women and men. The main purpose of the research is to study the reasons for tattooing in Iranian society using Qualitative meta-synthesis research

Methodology-in the time span of 23 years (from 2022-1989); the analysis of 40 articles, dissertations, bookalitivs and research projects.

Findings-The results show that social (deviant behavior, differential bonding, gaining social status, social anomie); cultural (therapeutic-medical, transfer of cultural meaning and message, cultural belonging, cultural anomie); Psychological (psychological panic, psychological anomie, personal pleasure) and background factors (marital status, social class, education level, sex, age, job, place of residence, unemployment, income) have been effective in the trend of tattooing. Based on this, tattooing in Iran, according to the combined results of researches, is a multi-constructed issue and has many cultural, social and psychological reason.

Keywords:

Cultural anomie, Cultural message, Mental crisis, Social status, Tattoo

Cite this article: Ashtari Mehrjerdi, A., Ashayeri, T., & Jahanparvar, T. (2023). A study on the sociological reasons of tattoo culture: A Meta-synthesis. *Iranian Journal of Anthropological Research*, 13(24),57 -75.

Doi: <http://10.22059/ijar.2023.355965.459804>

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran Press.

DOI: <http://10.22059/ijar.2023.355965.459804>

مطالعه دلایل جامعه‌شناختی گرایش به فرهنگ خال کوبی: فراترکیب پژوهش‌ها

اباذر اشتری مهرجردی^۱ | طاها عشایری^۲ | طاهره جهان پرور^۳

۱. استادیار موسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی، تهران، ایران. رایانامه: ashtari80@gmail.com

۲. استادیار و عضو هیئت‌علمی گروه تاریخ و جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. (نویسنده مسئول).

رایانامه: t.ashayeri@uma.ac.ir

۳. دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی فرهنگی دانشکده علوم اجتماعی ارتباطات و رسانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران، ایران.

رایانامه: jparvar@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف-خال کوبی امری اجتماعی-فرهنگی است که در جوامع سنتی و مدرن با شیوه‌ها، اهداف و الگوهای متفاوتی از قدیم تا عصر مدرن رایج بوده است، در ایران خال کوبی در میان زنان و مردان به فراوانی مشاهده می‌شود. هدف اصلی پژوهش مطالعه دلایل جامعه‌شناختی خال کوبی در جامعه ایرانی با استفاده از روش فراترکیب است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۰۶	روش شناسی-روش پژوهش از نوع فراترکیب کیفی؛ بازه زمانی ۱۳۶۸-۱۴۰۱؛ واحد تحلیل مقاله، رساله، کتاب و طرح‌های پژوهشی بوده که تعداد ۴۰ مقاله با موضوع "خال کوبی" گردآوری و بعد از غربالگری؛ ۲۵ سند وارد مرحله تحلیل شدند.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۴/۲۶	یافته‌ها-نتایج نشان داد به یک‌باره در سال ۱۳۹۹ تعداد بیشترین تحقیقات (۲۰ درصد) در زمینه خال کوبی صورت گرفته است، همچنین بیش از یک‌چهارم تحقیقات؛ جامعه آماری خود را از میان شهروندان عمومی و زنان انتخاب کرده‌اند. در این میان عوامل اجتماعی (کج رفتاری، پیوند افتراقی، کسب جایگاه اجتماعی، انومی اجتماعی)؛ فرهنگی (درمانی- پزشکی، انتقال معنا و پیام فرهنگی، تعلق فرهنگی، انومی فرهنگی)؛ روانی (هراس روانی، انومی روانی، لذت شخصی) و عوامل زمینه‌ای (وضعیت تأهل، طبقه اجتماعی، سطح تحصیلات، جنس، سن، شغل، محل زندگی، بیکاری، میزان درآمد) در گرایش خال کوبی مؤثر بوده است.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۰۸	به عبارت دیگر در گذشته وجه فرهنگی- هویتی و اجتماعی آن بیشتر برجسته بوده و امروزه وجوه روانی و زمینه‌ای بر این اساس خال کوبی در ایران طبق نتایج فراترکیب پژوهش‌ها، امری چند ساختی بوده و دلایل متعدد فرهنگی، اجتماعی و روانی دارد.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۸/۲۰	کلیدواژه‌ها: خال کوبی، منزلت اجتماعی، پیام فرهنگی، انومی فرهنگی، بحران روانی

استناد: اشتری مهرجردی، اباذر، عشایری، طاها، و جهان پرور. طاهره. (۱۴۰۲). ف مطالعه دلایل جامعه‌شناختی گرایش به فرهنگ خال کوبی: فراترکیب

پژوهش‌ها، پژوهش‌های انسان‌شناسی ایران، ۱۳(۲۴)، ۵۷-۷۵. Doi: <http://10.22059/ijar.2023.355965.459804>

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران. © نویسندگان.

DOI: <http://10.22059/ijar.2023.355965.459804>

مقدمه

خال کوبی پدیده‌ای غربی و نوعی اصلاح بدن است که پیش‌تر در میان جوانان آمریکایی و اروپایی به‌مثابه یک هنجار اجتماعی رایج بوده است (رویو^۱، ۲۰۰۶: ۱۲). به‌مرور در کشورهای دیگر بر اثر تماس اجتماعی و انتقال فرهنگی به یک سبک زندگی گروه جوانان تبدیل گردید (هالی و فیشر^۲، ۲۰۰۰: ۴۵). خال کوبی اولین بار در جهت تمایز بین گروه‌های خرده‌فرهنگ بکار رفته است (توماس و زنانکی^۳، ۱۹۲۰: ۱۱۵) و بیانگر رفتار مردانه و متظاهرانه از نوع نمایش بدن و حس قلدری خشونت بود (ابراهیمی، ۱۳۹۵). هنجاری که خرده‌فرهنگ‌های گروهی را متحد و در یک حلقه اجتماعی قرار می‌داد (بیرو، ۱۳۹۱: ۲۴۸). خال کوبی، بشدت با انحراف، شخصیت بزهکارانه و جنایت افراد مرتبط است (لومبروز^۴، ۱۹۸۶: ۳۳). پذیرش عمومی خال کوبی در جامعه غربی در حال افزایش است. خال کوبی عموماً بخش مهمی از فرهنگ مجرمان مافیای روسیه را در برمی‌گیرد (همبلی^۵، ۱۹۲۵: ۱۹۱). عموماً خال کوبی‌ها به دودسته تقلیدی و نماد بزه‌کاری هستند. در خال کوبی تقلیدی که بیشتر افراد به آن گرایش دارند، نوعی مد و الگوبرداری از گروه‌های مرجع مثل ورزشکاران و هنرمندان است که نوعی ایجاد تمایز می‌کند (گرلند^۶، ۲۰۰۱). خال کوبی، بیشتر در بین مجرمان فراری و از دست قانون گریخته، رایج بوده است (گیدنز و بردسال، ۱۳۸۶: ۱۵۹). خال کوبی در سطح فردی حاکی از یک اختلال در روند جامعه‌پذیری، بحران خانوادگی و احساس بحران هویت (فردی، اجتماعی و دینی) است. نظریه کنترل اجتماعی علت خال کوبی را در ضعف کنترل فردی و جمعی می‌داند. دورکیم، حضور در مناسک جمعی، آیین خانوادگی، گروه مرجع مثبت و گروه حرفه‌ای را منبع آرامش و انگیزه مناسب جهت کاهش خشونت درونی، بدنی و خودآزاری می‌داند (گیدنز، ۱۳۸۰: ۴۹). خودآزاری جسمی و خال کوبی، علائم ناتوانی پاسخ سازمان، جامعه به نیاز افراد است (آلن^۷، ۲۰۱۳: ۹۰). با ضعف حلقه بین فرد و جامعه، پیوندهای اجتماعی سست شده و این مسئله بستر خال کوبی و خودآزاری جسمی و روحی را افزایش می‌دهد. این گروه از افراد از خودکنترلی ضعیفی برخوردارند که منشأ آن را باید در خانواده و دوران کودکی و جامعه‌پذیری ناکارآمد جستجو کرد (هانگ^۸، ۲۰۰۶: ۹۶؛ گیسون^۹، ۲۰۰۶: ۳۴). خال کوبی در طبقه پایین اجتماع، نشانه‌ای از ورود به دوران مردی و مردانگی بوده است و بین خرده‌فرهنگ جوانان یقه آبی رایج است. در بیشتر بزهکاران که و زور و بازو و بی‌باکی نقش مهمی در حفظ فرد از گزند دیگران دارد، خال کوبی به‌شدت شیوع دارد (کتیرایی، ۱۳۴۵: ۱۰). مرتن، علت اصلی را در فشارهای اجتماعی بر فرد هم از سوی محیط و هم از سوی اجتماع می‌داند (رابرتسون، ۱۳۸۸: ۱۳۴). در جامعه اقدام به خال کوبی پاسخ به فشارهای اجتماعی احساس شده از سوی یک فرد است. کنش فرد خال کوبی شامل نزاع، خودزنی، افسردگی و خودآزاری و دیگرآزاری، همه ریشه اجتماعی داشته است. علت مهم این امر، به محرومیت نسبی اعم از محیطی و فردی برمی‌گردد که یک فرد در فرایند جامعه‌پذیری با آن درگیر بوده و به دلیل عدم دسترسی به آن، دست به بزه و جرم می‌زند (میفلین^{۱۰}، ۲۰۱۳: ۶۷). خال کوبی از مسائلی مانند احساس سرخوردگی، شکست درونی، بحران عاطفی و استرس و افسردگی (هنسلین و آن فولر، ۱۳۹۴؛ شمس، ۱۳۸۲: ۱۵۶)؛ محرومیت نسبی، شکست عاطفی و ازهم‌گسیختگی نظام خانواده

¹ Raviv

² Haley & Fischer

³ Thomas & Znaniecki

⁴ Lombroso

⁵ Hambly

⁶ Garland

⁷ Allen

⁸ Hwang

⁹ Gibson

¹⁰ Miffilin

(والکر^۱، ۲۰۰۱) تأثیر می‌پذیرد. در ایران گرایش به خال کوبی افزایش یافته و هدف اصلی پژوهش مطالعه دلایل جامعه‌شناختی گرایش به فرهنگ خال کوبی با تکیه بر روش فراترکیب پژوهش‌ها در بازه زمانی ۱۳۶۸-۱۴۰۱ است.

خال کوبی به‌عنوان پدیده‌ای که دارای قدمت طولانی در تاریخ بشریت است، همانند سایر واقعیت‌های اجتماعی دیگر دارای اثرهای مختلفی بر ابعاد وجودی انسان است، از جنبه جسمانی گرفته تا جنبه اجتماعی. خال کوبی در فرهنگ جامعه ایرانی نیز یک امر ناپه‌نجان و ناپسند بشمار می‌رود (فکری بارکوسرائی، ۱۳۹۳). خال کوبی به‌مثابه بخشی از مدیریت و طراحی بدن در کنار کارکردهای زیست‌شناختی دارای کارکردهای اجتماعی و معنایی است و همین مسئله خال کوبی را از یک نمایش کودکانه یا ناپه‌نجان به مسئله‌ای بنیادین در بیان خود بازتابنده و هویت نوین درآورده است (هارتمن^۲، ۲۰۱۱: ۱۰۱). این مسئله اجتماعی، مطابق آمارها در بین سنین بین ۲۷-۱۹ رایج بوده است (جاشوا^۳، ۲۰۱۲: ۱۷). اقدام به خال کوبی، بلکه بیانگر عواملی نهفته است که فرد اقدام به این نماد می‌نماید (ناتسون و همکاران^۴، ۲۰۰۶: ۱۲) و دارای آثار منفی اجتماعی، زیستی-بدنی است (احمدی، ۱۳۸۴؛ شریفی مود و همکاران، ۱۳۸۶؛ میلر، ۱۹۵۸). مطابق نتایج و مطالعات صورت گرفته، میزان گرایش به خال کوبی در جامعه ایرانی شدت بیشتری یافته است، بر این اساس هدف اصلی پژوهش مطالعه دلایل خال کوبی با تکیه بر روش فراترکیب در بازه زمانی ۱۳۶۸-۱۴۰۱ است.

مبانی نظری

اولین بار واژه خال کوبی در سال ۱۷۶۹ میلادی زمان اکتشافات جیمز کوک دریانورد انگلیسی در آب‌های اقیانوسیه جنوبی در جزایر تاهیتی، بومیان آنجا معادل مفهومی خال کوبی از کلمه "نشان و داغ" در زبان انگلیسی واژه "تاتو" استفاده می‌کردند (فکری بارکوسرائی، ۱۳۹۳: ۳۸). به لحاظ تاریخی؛ مصری‌ها نخستین مردمانی بودند که تمرین تاتو را به سراسر دنیا منتشر کردند. تمرین تاتو به‌صورت حرفه‌ای با تلاش و کار مداوم از مصر به یونان، ایران و از آنجا به جنوب غرب آسیا وارد و در نهایت با مردم کوچ‌نشین آسیای غربی به ژاپن منتقل شد. پلیزی در دنیای کهن، قوی‌ترین و تأثیرگذارترین تاتوها را داشته است (کتیرایی، ۱۳۴۵: ۹).

خال کوبی در ایران به دوران بسیار قدیم تاریخی بازمی‌گردد و بیشتر نزد زنان، پهلوانان و اوباش جاهل مرسوم بوده است. تندیس‌هایی در پازیریک و لرستان از دوره هخامنشیان یافت شده که نشان خال کوبی بر بدنشان بوده است. مولوی در مثنوی معنوی، ضمن داستان پهلوان قزوینی (شیر بی‌یال و دم) به عمل خال کوبی با عنوان کبودی زدن اشاره می‌کند. شیوه خال کوبی با اندک تفاوت در همه جای ایران یکسان بوده است. ابتدا نقش را با سوزنی بر پوست حک می‌کردند تا اندکی خون بیاید، سپس ماده رنگی را بر این زخم قرار می‌دادند تا به تدریج جذب پوست شود. زنان معمولاً برای زیباتر شدن خال کوبی می‌کرده‌اند (نیکلسون، ۱۳۶۳: ۶).

خال کوبی: خال کوبی نوعی آمادگی نسبتاً ثابت و مداوم روانی برای واکنش نسبت به اشیاء، افراد، موضوعات خاص و نگرش نشان دادن واکنش مثبت یا منفی نسبت به افراد، نهادها و حوادث است (محسنی، ۱۳۷۹: ۱۹). خال کوبی یا تَتو (تاتو) به ایجاد نقوش دائمی یا با ماندگاری طولانی روی پوست گفته می‌شود. خال کوبی نوعی آرایش جسمانی است که با خراش‌های بسیار کوچک، طرح انتخاب‌شده را بر پوست، چاپ و سپس رنگ‌دانه‌های مناسب را در محل آن وارد می‌کنند (پانون و پرن، ۱۳۸۶). خال کوبی نقشی است که به وسیله سوزن و یک ماده رنگی بر سطح پوست بدن پدید می‌آوردند، عمل یا فرایند پدید آوردن چنین نقشی را خال کوبی کردن

¹ Walker

² Hartman

³ Joshua

⁴ Nathanson & et all

می‌نامند (صدری، ۱۳۸۱:۵۱۸). خال کوبی به معنای ایجاد کردن نقوش (معین، ۱۳۶۳:۱۳۹۲) و تصاویر رنگین زایل نشدنی بر پوست بدن به وسیله داخل کردن موادمelon و یا رنگینه ها در زیر آن، ایجاد نقوش به وسیله مجروح کردن یک وضع پوست به کرات و نیز به وسیله داغ‌گذاری از ایام باستان بین اقوام و ملل مختلف معمول بوده است (ربانی و قاسمی، ۱۳۸۱: ۱۴۸). خال کوبی ظاهراً جنبه تزئینی داشته و احتمالاً انسان پیش از استفاده از لباس برای تزئین بدن خود بدان متوسل شده است. ولی بعضی از محققین معتقدند که خال کوبی اساساً بیشتر جنبه دینی داشته است؛ زیرا اجزای آن اغلب با تشریفات دینی از قبیل ادعیه و قربانی همراه بوده است. خال کوبی نزد اقوام ابتدایی اهمیت بسیار داشته و مردم نوعاً اعتقاد به تأثیر فوق طبیعی خال کوبی داشتند (مصاحب، غلامحسین، ۱۳۸۰: ۸۷۹).

دیدگاه نظری پژوهش

بروتون عقیده دارد بدن انسان، محوری است که با آن، رابطه انسان با جهان بیرونی به واقعیت بدل می‌شود؛ درواقع، مکان و زمانی که هستی از خلال تصویر خاص یک کنشگر تجسم می‌یابد. از خلال بدن، انسان، ذات حیات را از آن خود می‌کند و این ذات را از طریق نظم‌های نمادین مشترک خود با اعضای جماعتی برای دیگران نیز به بیان می‌آورد. کنشگر بدین‌وسیله جهان را به‌گونه‌ای فیزیکی در اختیار خود می‌گیرد و از آن خود می‌کند. برای این کار جهان را انسانی می‌کند یا از آن هم بیشتر، آن را به پدیده‌ای آشنا و درک‌پذیر، حامل معانی و ارزش‌ها بدل می‌کند که هر کنشگر دیگری (که در همان نظام استنادهای فرهنگی او قرار دارد) آن را تجربه می‌کند (بروتون، ۱۳۹۲: ۱۴). بدن، یک تبیین فرهنگی - اجتماعی در ساختار جامعه‌ای است که به‌مثابه مدارهای پیچیده فضایی - زمانی - معنایی عمل می‌کند؛ بنابراین، همیشه باید زمان، فضا و معنا را به بازنمودهای درخور مبادله تبدیل کند. بروتون (۲۰۰۸) در کتاب خود با نام جامعه‌شناسی بدن، به نقش‌های روی بدن توجه داشته و معتقد است که نشانه‌گذاری ارج و فرهنگی روی بدن می‌تواند از خلال نوشتار مستقیم جامعه بر پوست کنشگر انجام گیرد. این عمل به شکل نوعی کندن، زخم‌کردن، تغییر شکل یا افزودن چیزی بر پوست ممکن است. شکل‌دادن نمادین، امری نسبتاً رایج در جوامع انسانی است. نوشتار پوستی به شکل خالکوبی‌های همیشگی یا موقت، آرایش، تغییر شکل‌دادن‌های کلی بدن، به‌گونه‌ای نشانه‌گذاری بدن هستند و جامعه می‌کوشد آن را کنترل کند. نوشتارهای بدن درحقیقت یک نظام خوانش موازی با جایگاه ارج و دقیق‌تر خویشاوندی فرد را به وجود می‌آورد. این نوشتارها یادآور ارزش‌های جامعه و جایگاه مشروع هر فرد در نظام ساختار اجتماعی است (بروتون، ۱۳۹۲: به نقل از مرادی، ۱۳۹۶). خال کوبی در اصل، ریشه قبیله‌ای و طایفه‌ای دارد و تصور می‌شد با وجود پیشرفت تمدن و گسترش شهرنشینی، جایی برای بروز آیین‌ها و رسومات قبیله‌ای باقی نماند؛ اما شواهد نشان می‌دهد امروزه گروه‌های مختلفی با انواع آیین‌ها جایگزین آنها شده‌اند و استفاده از این پدیده و حرکت جامعه به‌سمت نمادگرایی، اعضای یک گروه را به یک نوع طرز فکر خاص سوق می‌دهد و آنها را به پیروی از قانون‌های نانوشته مجبور می‌کند (مرادی، ۱۳۹۶).

کش و پروزینسکی^{۱۶} با تمرکز بر نگرش فرد نسبت به بدن، تصویر بدن را یک سازه چندبعدی به‌طور خاص روی ظاهر تعریف می‌کنند (هوپکینز و تیگمن، ۲۰۱۱). این نگرش نسبت به بدن هر فرد است که با تفکیک چهار جزء اصلی اجتماعی و روانی روی تصویر بدن یعنی ادراکی، عاطفی، شناختی و رفتاری کشف می‌شود. این پژوهشگران اندازه بدن را براساس اجزای دریافتی توصیف می‌کنند. رضایت یا ناراضی‌ت از ظاهر هر شخص را جزء عاطفی در نظر می‌گیرند. اعتقادات درباره بدن در رابطه با اندازه و ظاهر، جزء شناختی و نظافت، فعالیت و آیین جزء رفتاری در نظر گرفته می‌شوند. مرور تصویر بدن یک ساخت چندبعدی است که اهمیت گسترش آن فراتر از ظاهر ساده فیزیکی است؛ اما بازتاب یک مفهوم است که به‌طور عمیق ریشه در هیجان‌های فرد، احساسات و

افکار دارد که افزایش شرم و اضطراب و مواردی از افسردگی، عزت نفس کم و حتی اختلال در غذا خوردن را شامل می‌شود (تسنکو و کازندوا، ۲۰۰۷؛ به نقل از مرادی، ۱۳۹۶).

روش‌شناسی

روش پژوهش از نوع روش فراترکیب^۱ است. روش فراترکیب استفاده‌شده، از نوع استقرایی کیفی و الگوی تحلیل سندلوسکی و باروسو است. این روش، دارای الگوی ساختارمند، برای تحلیل کیفی متن و استخراج مفاهیم در روش فراترکیب است و دارای یک الگوی هفت مرحله در تحلیل پیشینه پژوهش است. روش اصلی گردآوری داده‌های از نوع مطالعات کتابخانه‌ای است. روش فراترکیب، فرامطالعه و یک روش تحقیق کیفی محسوب می‌شود که از اطلاعات یافته‌های استخراج‌شده از مطالعات دیگران، در زمینه موضوع مرتبط برای پاسخ به پرسش اصلی پژوهش استفاده می‌کند. محقق، در اصل، داده‌های ثانویه حاصل از سایر مطالعات را برای پاسخگویی به نتایج تحقیق خود، باهم ترکیب نموده و نتایج جدیدی در قالب شاخص، مفاهیم اصلی و مقوله خرد، به دست می‌آورد. در این روش از هفته مرحله ۱. مشخص کردن هدف اولیه و اصلی؛ ۲. مطالعه نظام‌مند ادبیات (جستجوی مطالب و دانلود آن‌ها)؛ ۳. جستجو و انتخاب مقاله‌های مناسب (غربالگری مقالات و گزینش آن مرتبط با سؤال پژوهشی)؛ ۴. استخراج اطاعات پژوهش (فیش‌برداری از نتایج پژوهش به صورت جداگانه)؛ ۵. تحلیل و ترکیب نتایج پژوهش مختلف در یک مؤلفه (قرار دادن متغیرهای مشابه به لحاظ شاخص در یک مقوله از یافته‌های متفاوت پژوهش)؛ ۶. کنترل و ارزیابی کیفیت مقوله (درستی مقوله و ارتباط مقوله با مفاهیم از نظر علمی و تخصصی) و ۷. ارائه یافته‌های حاصل از ترکیب در قالب یک الگوی کیفی (یک مدل نهایی) است. براین اساس، در بازه زمانی ۱۳۶۸ الی ۱۴۰۱ تعداد ۴۰ مقاله با موضوع "خال کوبی" گردآوری و بعد از غربالگری؛ وارد فاز تحلیل شدند و بعد از انجام مطالعات توصیفی؛ بخش ترکیب نتایج مطالعات (۲۵ سند) انجام‌شده است که خلاصه این پژوهش توصیفی در جدول ۱ ارائه شده است. در گام هفتم پژوهش، محقق بعد از کدگذاری طی تجزیه و تحلیل مفاهیم، به مفهوم‌سازی اقدام کرده است تا داده‌ها را در قالب مفاهیم علمی تنظیم نماید و پدیده‌های مرتبط با پرسش پژوهش را سازمان‌دهی نماید. مراحل که به مفاهیم نهایی در هر مقوله ختم می‌شود.

جدول ۱. تحقیقات فراترکیب شده

نام نویسنده‌گان و سال	عنوان	حجم نمونه	قومیت	روش نمونه‌گیری	سند پژوهش	جامعه آماری	روش تحقیق
سنگی (۱۴۰۱)	ارتباط بین عزت‌نفس و پنج عامل اصلی شخصیت با میانجی‌گری تأثیر شبکه‌های اجتماعی در افراد دارای خال کوبی (تتو)	۱۸۳	فارس	تمام شمار	پایان‌نامه کارشناسی ارشد	شهروندان	کیفی و کمی
امیدی (۱۴۰۱)	بررسی و تحلیل خال کوبی در شهرستان ایوان		کرد	تعمدی	مقاله	شهروندان و روستاییان	کیفی
خیره (۱۴۰۰)	مدل‌های سبب‌شناسی اختلال اضطراب اجتماعی در		فارس	اسنادی	مقاله	جوانان	کیفی

^۱ [Metasynthesis](#)

روش تحقیق	جامعه آماری	سند پژوهش	روش نمونه گیری	قومیت	حجم نمونه	عنوان	نام نویسندگان و سال
						جوانان دارای خال کوبی	
کیفی و کمی	ورزشکاران	پایان نامه کارشناسی ارشد	تصادفی	لر	۲۰۰	بررسی رابطه بین خال کوبی و انگیزه های درونی در ورزشکاران مرد شهرستان گچساران	رضایی (۱۳۹۹)
کیفی و کمی	زندانیان	پایان نامه کارشناسی ارشد	هدفمند	آذری	۳۵۰	بررسی شیوع حجامت و خال کوبی در بین زندانیان اردبیل	اصلانی (۱۳۹۹)
کیفی و کمی	دختران	پایان نامه کارشناسی ارشد	تصادفی	لر	۲۰۰	رابطه اثرپذیری از تبلیغات و اضطراب اجتماعی با خال کوبی در دختران جوان شهرستان گچساران	بهره بر (۱۳۹۹)
کیفی	زنان	پایان نامه کارشناسی ارشد	هدفمند	کرد	-	پژوهشی بر نقوش خال کوبی آئینی زنان عرب معاصر خوزستان و مطابقت آن با نقوش قالی ایلام	ابراهیمی (۱۳۹۹)
کیفی	زنان	مقاله	هدفمند	لر	-	جستاری بر معنانشناسی خال کوبی زنان لرستان	صادقی و همکاران (۱۳۹۹)
کیفی	زنان	پایان نامه کارشناسی ارشد	هدفمند	عرب	-	نشانه شناسی فرهنگی نقوش خال کوبی زنان بختیاری ساکن خوزستان	عباس زاده (۱۳۹۸)
کیفی	زنان	مقاله	هدفمند	فارس	۱۲	بازنمایی معنا و تجربه خال کوبی در میان زنان جوان	افراسیابی و شریعتی (۱۳۹۸)
کیفی و کمی	زنان	پایان نامه کارشناسی ارشد	سهمیه ای	عرب	-	مطالعه مردم نگارانه نقوش خال کوبی سنتی بانوان اقوام مختلف خوزستان	هادی زاده (۱۳۹۷)
کیفی و کمی	شهروندان مرد	مقاله	هدفمند	کرد	۳۵۰	بررسی عوامل جامعه شناختی مؤثر بر خال کوبی مورد مطالعه شهر کرمانشاه	مرادی (۱۳۹۶)
کیفی و کمی	ورزشکاران	مقاله	هدفمند	فارس	۲۲۳	شناسایی انگیزه و دلایل خال کوبی ورزشکاران	مهرابی و همکاران (۱۳۹۵)
کیفی و کمی	معتادان	مقاله کنفرانسی	تمام شمار	بلوچ	۱۵۰	بررسی خصوصیات شخصیتی در افراد معتاد دارای خال کوبی و بدون خال کوبی در کمپ میان مدت	یکتا و رقیبی (۱۳۹۴)
کیفی و کمی	معتادان	مقاله کنفرانسی	تمام شمار	بلوچ	۱۵۰	بررسی مدیریت بدن در افراد معتاد دارای خال کوبی و بدون خال کوبی در کمپ میان مدت	یکتا و رقیبی (۱۳۹۴)
کیفی	زندانیان	مقاله	هدفمند	فارس		تأثیر سبک زندگی زندانیان بر خال کوبی آن ها از منظر مردم شناختی	فکری بارکو سرائی (۱۳۹۳)
کیفی	مردان و زنان	پایان نامه کارشناسی ارشد	هدفمند	لر	۲۰	شناخت فرهنگ خال کوبی بین کولیان واقع در خیابان بوعلی شهر کوهدهشت	سبزی (۱۳۸۹)
کیفی	زندانیان مرد	مقاله	هدفمند	عرب	۱۵	آسیب شناسی زندان ها؛ خال کوبی مجرمانه در مردان زندانی خوزستان	اسدالهی و براتوند (۱۳۸۹)

روش تحقیق	جامعه آماری	سند پژوهش	روش نمونه‌گیری	قومیت	حجم نمونه	عنوان	نام نویسندگان و سال
کیفی	شهروندان	مقاله	هدفمند	عرب	-	ریشه‌یابی نقوش خال کوبی مردم عرب خوزستان	سجیراتی پور (۱۳۸۸)
کیفی	شهروندان	مقاله	هدفمند	بین‌المللی	-	خال کوبی شکلی از خودنمایی، تقلید و غرور است	کی نیا (۱۳۸۴)
کیفی	بیماران	پایان‌نامه دکترا	هدفمند	فارس	-	تعیین فراوانی خال کوبی و خودزنی در جمعیت بیماران روانی و ارتباط آن با خصوصیات جمعیت شناختی و تجزیه‌ای	وکیلی (۱۳۸۳)
کیفی و کمی	معتادان	پایان‌نامه دکترا	هدفمند	فارس	۴۱۶	بررسی شیوع اختلالات شخصیت، خودزنی و خال کوبی در معتادان به مواد افیونی مراجعه‌کننده به‌طور سرپایی به مرکز بهزیستی شهرستان کرمان	عسگریان (۱۳۷۸)
کیفی	تبهکاران	مقاله	هدفمند	فارس	-	مروری بر مسئله خال کوبی (۱) ارتباط خال و زندان با یکدیگر	صرامی (۱۳۷۴)
کیفی	تبهکاران	مقاله	هدفمند	فارس	-	مروری بر مسئله خال کوبی (۲) ارتباط خال و زندان با یکدیگر	صرامی (۱۳۷۴)
کیفی	اسناد	مقاله	هدفمند	فارس	-	خال کوبی از دیرباز تاکنون	بهزادی (۱۳۶۸)

یافته‌های پژوهش

در این بخش یافته‌های پژوهش در دو بخش توصیفی و تحلیلی ارائه شده است.

الف. توصیفی

بازه زمانی

در سال ۱۳۹۹ تعداد بیشترین تحقیقات (۲۰ درصد) در زمینه خال کوبی صورت گرفته است.

جدول ۲. بازه زمانی پژوهش

سال	فراوانی	درصد
۱۴۰۱	۲	۸
۱۴۰۰	۱	۴
۱۳۹۹	۵	۲۰
۱۳۹۸	۲	۸
۱۳۹۷	۱	۴
۱۳۹۶	۱	۴
۱۳۹۵	۱	۴
۱۳۹۴	۲	۸
۱۳۹۳	۱	۴
۱۳۸۹	۱	۴

سال	فراوانی	درصد
۱۳۸۸	۱	۴
۱۳۸۴	۱	۴
۱۳۸۳	۲	۸
۱۳۷۸	۱	۴
۱۳۷۴	۲	۸
۱۳۶۸	۱	۴
جمع کل	۲۵	۱۰۰

نمونه گیری

۶۴ درصد از پژوهش‌ها به روش نمونه‌گیری هدفمند صورت گرفته است.

جدول ۳. شیوه نمونه‌گیری پژوهش

شیوه نمونه‌گیری	فراوانی	درصد
تصادفی	۳	۱۲
هدفمند	۱۶	۶۴
کل شمار	۳	۱۲
سهمیه‌ای	۱	۴
اسنادی-تحلیل ثانویه	۲	۸
جمع کل	۲۵	۱۰۰

جامعه آماری

۲۴ درصد از تحقیقات؛ جامعه آماری خود را از میان شهروندان عمومی و زنان انتخاب کرده‌اند.

جدول ۴. جامعه آماری پژوهش

گروه مورد بررسی	فراوانی	درصد
معتادان	۳	۱۲
زنان	۶	۲۴
شهروندان	۶	۲۴
جوانان	۱	۴
ورزشکاران	۲	۸
زندانیان و تبهکاران	۵	۲۰
بیماران	۱	۴
اسناد-تحلیل ثانویه	۱	۴
جمع	۲۵	۱۰۰

هویت قومی پژوهش

۴۰ درصد از گروه قومی موردبررسی به فارس و ۱۶ درصد به لر و عرب تعلق داد.

جدول ۵. هویت قومی پژوهش

گروه	فراوانی	درصد
آذری	۱	۴
فارس	۱۰	۴۰
لر	۴	۱۶
بلوچ	۲	۸
کرد	۳	۸
عرب	۴	۱۶
فراملی	۱	۴
جمع کل	۲۵	۱۰۰

سطح توسعه استان

۵۲ درصد از مطالعه درباره خال کوبی، مربوط به استان‌های با توسعه پایین است.

جدول ۶. سطح توسعه استان‌ها

سطح توسعه	فراوانی	درصد
توسعه یافته	۱۰	۴۰
درحال توسعه	۲	۸
کم توسعه	۱۳	۵۲
جمع کل	۲۵	۱۰۰

نوع پژوهش

۵۲ درصد از پژوهش از نوع مقالاتی هستند که در فصلنامه علمی پژوهشی به چاپ رسیده‌اند.

جدول ۷. نوع پژوهش

نوع پژوهش	فراوانی	درصد
مقاله پژوهشی	۱۳	۵۲
مقاله کنفرانسی	۲	۸
پایان‌نامه کارشناسی ارشد	۸	۳۲
رساله دکتری	۲	۸
جمع کل	۲۵	۱۰۰

ب. تحلیلی

خالکوبی مسئله چندبعدی، است. در این باره پژوهش‌های صورت گرفته در جدول شماره ۸ در قالب ترکیب یافته‌ها طبق شاخص اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و روانی دسته‌بندی شده است.

جدول ۸. عوامل مؤثر بر گرایش به خالکوبی

منبع	مفهوم خرد	مفهوم کلی	شاخص کلی
صرامی (۱۳۷۴)، سنگی (۱۴۰۱)، بهزادی (۱۳۶۸)، وکیلی (۱۳۸۴)، کی نیا (۱۳۸۴)، سجیراتی پور (۱۳۸۸)، اسدالهی و براتوند (۱۳۸۹)، فکری بارکو سرائی (۱۳۹۳)، مرادی (۱۳۹۶) هادی‌زاده (۱۳۹۷)، افراسیابی و شریعتی (۱۳۹۸)، سبزه‌ای (۱۳۸۹)	سوءمصرف مواد، سابقه خودزنی، مواد افیونی، رفتار مجرمانه، طبقه طبقات پست تبهکاران، رفتارهای پرخطر، سابقه زندانی؛ اعتیاد خانوادگی	۱. کج رفتاری	اجتماعی
	تأثیر هم‌جواری، الگوپذیری اجتماعی، تأثیر از شبکه‌های اجتماعی، الگوی مرجع؛ دوستان ناباب، مهاجران؛ خال کوبی داشتن سایر دوستان، محیط اجتماعی؛ همسالان؛ احساس قلدورمایی دوستان، یادگیری؛ هم‌نشینی با بزهکاران و افراد خال کوب	۲. پیوند افتراقی	
	رخ کشیدن هویت اجتماعی، جلب توجه دیگران، ترسیم آینده موفق، ترقی اجتماعی، نمایش تمایز اجتماعی، کسب جایگاه اجتماعی، حفظ طبقه، لذت طلبی اجتماعی، احساس غرور اجتماعی، دست‌یابی به رفاه اجتماعی، مد اجتماعی، نشانه شخصیت قوی، نمایش چشم‌انداز فردی، احساس قهرمانی؛ سلطه روانی بر دیگران و حفظ موقعیت اجتماعی در بین دوستان و محیط زندگی، مصرف متظاهرانه تن‌آسایی	۳. کسب جایگاه اجتماعی	
	محرومیت اجتماعی، ناکامی اجتماعی، کمبود محبت خانوادگی، شکایت از زندگی و خود (نارضایتی اجتماعی)، محرومیت نسبی، سبک تربیتی نامناسب، خانواده استبدادی، جامعه‌پذیری نامناسب، طرد اجتماعی، احساس بیگانگی اجتماعی، فقدان کنترل اجتماعی، احساس بی‌عدالتی و نارضایتی	۴. آنومی اجتماعی	
سبزه‌ای (۱۳۸۹)، امیددی (۱۴۰۱) بهزادی (۱۳۶۸)، صرامی (۱۳۷۴)، کی نیا (۱۳۸۴)، سجیراتی پور (۱۳۸۸) سبزی (۱۳۸۹)، فکری بارکو سرائی (۱۳۹۳)، یکتا و رقیبی (۱۳۹۴)، مهرابی و همکاران (۱۳۹۵) هادی‌زاده (۱۳۹۷)، افراسیابی و شریعتی (۱۳۹۸) عباس‌زاده (۱۳۹۸)، صادقی و همکاران (۱۳۹۹) ابراهیمی (۱۳۹۹)، اصلانی (۱۳۹۹)، رضایی (۱۳۹۹)، مهرابی و همکاران (۱۳۹۵)	کارکرد درمانی، دفع چشم‌زخم و بلایا، جنبه درمانی-پزشکی، تزئین و آرایش ظاهری، درمان و شفا یافتن از بیماری، خاصیت جادویی و مقابله با نیروهای مافوق طبیعی، محافظت زنان باردار در برابر آل، زیبایی و مدیریت بدن، زینت بدن، درمان بیماری، تداوم شیر مادر برای شیرخوار، درمان مرض جسمانی و روانی، مقابله با خطرات آینده	۱. درمانی- پزشکی	فرهنگی
	یادآوری خاطرات عاشقانه، یادبود مرگ عزیزان، کنش هنری، نمادهای فرهنگی، نشانه‌های فرهنگی، ارزش زیباشناختی، ویژگی‌های تزئینی در ساختار فرهنگی و اجتماعی جامعه‌ای، بافت فرهنگی و تاریخی، معنا بخشی، تمایز فرهنگی، ابزار عشق و غم و اندوه، افسوس نسبت به گذشته، بیان خویشتن، نمادهای منزلتی، تقدیرگرایی، سنت‌گرایی، خودنمایی، مراسم و مناسک آیینی، انتقال پیام به جامعه، اسطوره‌ها، بافت فرهنگی و تاریخی، بازنمایی باورها و اعتقادات فردی و اجتماعی، رفتاراعتراضی	۲. انتقال معنا و پیام فرهنگی	
	تعلق طایفه‌ای و قبیله‌ای، باورهای قومی، الگوی قهرمانی، تقلید از قهرمان و الگوهای مرجع، تعلق خرده‌فرهنگی، بخش‌های رؤیت پذیر و منع عرف و سنت، گرایش‌های دینی، باورهای عامیانه، اعتقادات فرهنگی، باورهای عمومی، پیوستن به گروه خرده‌فرهنگی	۳. تعلق فرهنگی	
	خودباختگی فرهنگی، سبک زندگی پرخطر، فقر فرهنگی، گرایش اخلاقی انحرافی و شیطانی، انحراف از ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی، عریان کردن بدن‌های خود، فرهنگی غلط و پوچ در بین عوام و مردم، فروپاشی اخلاق و هنجارها؛ احساس بی‌هویتی فرهنگی؛ فشارهای اجتماعی-فرهنگی، نفوذ رسانه‌های نوین؛ کم‌سوادی؛ عدم شناخت و آگاهی از عواقب و مشکلات اجتماعی، نفوذ فرهنگی، سبک زندگی غربی، شبکه‌های مجازی، تبلیغات رسانه‌ای، جهانی‌شدن، نفوذ فرهنگی	۴. آنومی فرهنگی	

منبع	مفهوم خرد	مفهوم کلی	شاخص کلی
بهره بر (۱۳۹۹)، افراسیابی و شریعتی (۱۳۹۸) یکتا و رقیبی (۱۳۹۴) بهزادی (۱۳۶۸)، سنگی (۱۴۰۱)، صرامی (۱۳۷۴)، عسگریان (۱۳۷۸)، وکیلی (۱۳۸۴) کی نیا (۱۳۸۴)، فکری بارکو سرائی (۱۳۹۳)، یکتا و رقیبی (۱۳۹۴)، مرادی (۱۳۹۶) هادی‌زاده (۱۳۹۷)، اصلانی (۱۳۹۹)، خیره (۱۴۰۰)، مهرابی و همکاران (۱۳۹۵)	اضطراب اجتماعی، ترس، اجتناب علائم فیزیولوژیکی، ایجاد هراس اجتماعی و وحشت، اختلال اضطراب، استرس، ترس از مرگ	۱. هراس روانی	روانی
	افسردگی، طغیان شخصیتی، شخصیت ناپهنجار و ضداجتماعی، پرخاشگر نافع، اختلال روانی و شخصیتی، اختلال شخصیتی، ناهنجاری روانی، پرخاشگری، رفتار قلدورمایی، اختلال رفتاری، احساس بی‌هویتی	۲. آنومی روانی	
	احساس لذت، عزت‌نفس، تمایل به تغییر قیافه، احساس منزلت، احساس هویت، منحصر به فرد بودن، نمایش تمایل جنسی؛ احساس قدرت و شجاعت، یادآوری خاطرات عاشقانه و جوانی، احساس کفایت.	۳. لذت شخصی	
مرادی (۱۳۹۶)، صرامی (۱۳۷۴)، عسگریان (۱۳۷۸)، اصلانی (۱۳۹۹)	وضعیت تأهل، طبقه اجتماعی، سطح تحصیلات، جنسیت، سن، شغل، محل زندگی، بیکاری، میزان درآمد	متغیرهای جمعیتی	زمینه‌ای

بحث و نتیجه‌گیری

خال کوبی در میان زنان و مردان؛ اقوام و فرهنگ‌های مختلف از قدیم به شیوه‌های گوناگونی رایج بوده است. گذار جامعه از شکل سنتی به مدرن باعث تغییراتی گسترده در اهداف، معانی و دلایل استفاده از آن گردیده به طوری که در جهان مدرنیته، معنای سنتی (کارکرد درمانی-پزشکی) خود را ازدست داده و بیشتر به عوامل شخصیتی-روانی، اجتماعی و فرهنگی پیوند خورده است. در ایران میزان خال کوبی افزایش یافته و در این باره پژوهش‌های مختلفی صورت گرفته است، با توجه به حجم گسترده پژوهش؛ تحقیق فعلی با روش فراترکیب قصد دارد دلایل و عوامل گرایش به خال کوبی را در بازه زمانی ۱۳۶۸ (اولین پژوهش) تا ۱۴۰۱ (آخرین پژوهش چاپ‌شده) مورد بررسی قرار دهد. نتایج نشان می‌دهد که چهار عامل به شرح زیر در گرایش به خال کوبی مؤثر بوده است:

۱. عامل اجتماعی: مهم‌ترین عوامل اجتماعی که باعث رواج خال کوبی در جامعه می‌شود، عبارتند از:

– **کج رفتاری:** خال کوبی عملی است که ریشه در ساختار کج روانه رفتارهای اجتماعی دارد. معمولاً افرادی که سابقه مصرف مواد مخدر، اعتیاد و مشروبات الکلی دارند؛ در معرض گرایش به خال کوبی هستند. معمولاً طبقه‌های پایین جامعه؛ بزهکاران، مجرمان و افرادی که دارای سابقه زندانی و رفتارهای پرخطر اجتماعی هستند، بیشتر به مسئله خال کوبی روی می‌آورند، در این میان نقش خانواده بسیار حائز اهمیت است، خانواده‌هایی که در آن‌ها کنترل اجتماعی و سرمایه اجتماعی، کارکرد و کارایی حفاظتی خود را ازدست داده است؛ مستعد خال کوبی هستند.

– **پیوندی افتراقی:** پیوند افتراقی؛ به معنای آموزش، جامعه‌پذیری و آموختن خال کوبی از هم‌گروهی‌ها، دوستان و افراد خالکوب در اثر تعامل اجتماعی است. عمده خال کوبی در میان جوانان از طریق الگوپذیری یا گروه‌های مرجعی شکل می‌گیرد که با آن در ارتباط هستند و مفاهیم، رفتارها و آرمان ذهنی خود را از آن کسب می‌نمایند. محیط‌های حاشیه‌نشین، ناهمگون طبقاتی – قومی و

محلات فقیر که در یک محیط بزهکارانه با همدیگر تعامل می‌کنند، اقدام به خال کوبی به عملی هنجارین تبدیل شده و در بین مردم رواج می‌یابد.

-کسب جایگاه اجتماعی: نشان دادن منزلت اجتماعی؛ تعلق طبقاتی، تن‌آسایی، مصرف متظاهرانه و همچنین تعلق خرده‌فرهنگی؛ از مواردی هستند که خال کوبی را عادی می‌کند. کنش خال کوبی در این معنا، یک رفتار متمایزکننده و هویت‌بخش در میان جامعه گمنامی است که در آن زیست می‌کند. خال کوبی باهدف پیوند به یک فرهنگ، قوم، طایفه، زبان و گروهی است که تمایز کننده تلقی می‌شود. هدف اصلی ایجاد تمایز و نشانگر نوعی از هویت اجتماعی است که ضمن حفظ موقعیت فردی؛ به آن‌ها احساس برتری، لذت طلبی و طبقه اجتماعی بالا را القا می‌کند. گاهی خال کوبی نشان‌دهنده رفتارهای قهرمان و مرام پهلوانی در افراد خال کوب هست که خود معنای منزلت اجتماعی را می‌رساند.

-آنومی اجتماعی: آنومی اجتماعی به معنای احساس سرگشتگی، بی‌هویتی، بی‌قانونی و بیگانگی است که باعث گرایش به خال کوبی می‌شود. وقتی در جامعه شکاف طبقاتی و محرومیت اجتماعی بیشتر شود، برخی از افراد در رسیدن به اهداف اجتماعی خود دچار ناکامی اجتماعی می‌شوند؛ این امر نوعی نارضایتی اجتماعی، احساس بی‌عدالتی را در آن تقویت می‌کند، این گروه در برابر واکنش با این شرایط جامعه؛ به‌سوی خال کوبی سوق می‌یابند. همچنین خانواده‌هایی که ازهم‌گسیخته هستند و محبت و عاطفه در آن گم‌شده است، به دلیل فاصله عاطفی، کاهش پیوندهای اجتماعی و افزایش احساس به بیگانگی، بسترهای خال کوبی را فراهم می‌سازد.

۲. عامل فرهنگی: مهم‌ترین عوامل فرهنگی مؤثر بر گرایش به خال کوبی عبارتند از:

-درمانی-پزشکی: خال کوبی در جوامع سنتی و ساختار فرهنگ قومی امری پزشکی قلمداد می‌شود که باهدف درمان جسمانی-روحي و کاهش امراض اجتماعی استفاده می‌شود. در این حالت، جزئی از شیوه‌ها و رسوم‌های فرهنگی قومی است. هدف از خال کوبی درمان بیماری و شفا یافتن از امراض خاصی است که ممکن است در محیط اجتماعی سرایت کند. در برخی گروه‌ها که بیشتر تقدیرگرا و سنت‌گرا هستند، برای دور ساختن بلاهای طبیعی و غیرطبیعی (سیل، زلزله، مرگ، فقر، نقض جسمانی) از آن استفاده می‌شود، در این معنا بیشتر امری جادویی است.

-انتقال معنا و پیام فرهنگی: افراد خال کوب کننده از نوع خال کوبی و قسمت‌های بدنی که روی آن انجام می‌شود، هدف و معنای ویژه‌ای دارند. در برخی از افراد به معنای آه و حسرت نسبت به گذشته، اندوه غم نسبت به گذشته، دوران جوانی و روابط عاشقانه یا حس نوستالژی است. همچنین نشانگر طبقه اجتماعی است که با خال کوبی به‌راحتی می‌توان هویت و طبقه خود را از سایرین جدا نمود. فرد با این عمل، پیام و معنایی را به جامعه ارسال می‌کند.

- تعلق فرهنگی: تعلق فرهنگی، به معنای وابستگی و احساس تعلق روانی و فرهنگی فرد به گروه، قبیله و باورهای فرهنگی است. افرادی که خال کوبی می‌کنند با نوع خال کوبی، باورهای قومی و وابستگی خود به آن را نمایش می‌دهند، همچنین نشانگر تعلق خاطر و احساس نزدیکی از یک قهرمانی است که الگوی مرجع اجتماعی فرهنگی نام دارد. در هر گروه فرهنگی؛ یک نماد فرهنگی به‌عنوان پیونددهنده افراد به آن جرگه و گروه تلقی می‌شود، خرده‌فرهنگ‌هایی که با خال کوبی اتحاد، انسجام و پیوندهای خود را نشان می‌دهند، هم نشان‌دهنده عضویت در یک گروه فرهنگی و هم نمایانگر باورهای اجتماعی و فرهنگی ایست که فرد به آن وابستگی دارد.

- آنومی فرهنگی: آنومی فرهنگی به معنای بحران اخلاقی، کاهش قواعدهای هنجاری، جابجایی ارزشی و روزمرگی فرهنگ یک جامعه است. هرچه شدت آنومی اجتماعی بیشتر، به همان میزان گرایش به خال کوبی بیشتر خواهد شد. در افرادی که دچار

خودباختگی فرهنگی شده و به سبک زندگی پرخطر و غربی گرایش دارند، گرایش به خال‌کوبی بیشتر است. همچنین فرقه‌های اخلاقی و فرهنگی که با هنجارهای عام جامعه در تضاد هستند، از جمله انحرافی، شیلبانی، از خال‌کوبی استفاده می‌کنند. عریان کردن بدن‌های خالکوب شده؛ در میان اقشاری که دچار فقر فرهنگی و آگاهی پایین هستند، رایج است، همچنین رسانه‌های نوین از جمله فضای مجازی و نفوذ سبک فرهنگی غربی با ترویج فروپاشی اخلاق اجتماعی و رواج باورهای انحرافی؛ بسترهای خال‌کوبی را فراهم نموده است.

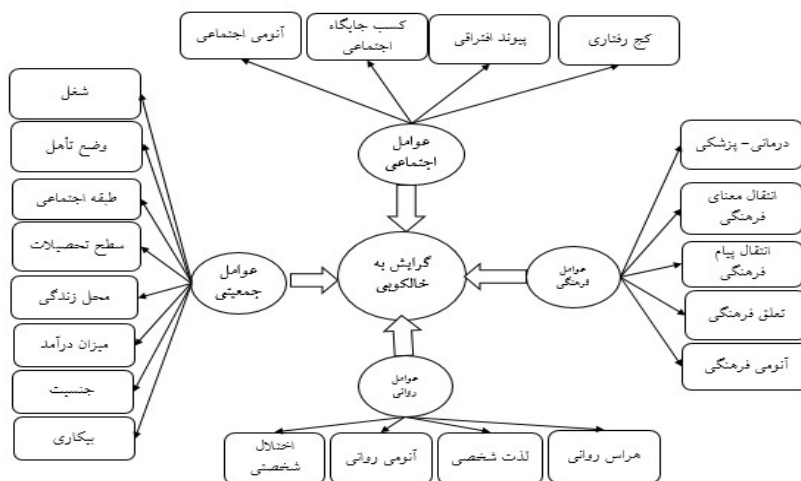
۳. عامل روانی: مهم‌ترین عوامل روانی مؤثر بر گرایش به خال‌کوبی عبارت‌اند از:

- **هراس روانی:** افرادی که دارای اضطراب روانی هستند و فوبیا دارند، برای کاهش اضطراب و درمان آن، به خال‌کوبی روی می‌آورند، همچنین مدل و گونه‌های خال‌کوبی در برخی از افراد به معنای بدن ورزشکارانه، قدرت بدنی و شجاعتی است که در دیگران هراس و ترس ایجاد می‌کند.

- **آنومی روانی:** آنومی روانی به معنای اختلال روانی-شخصیتی است که فرد به آن دچار شده و به دلیل ناتوانی در حل و رفع آن به سوی خال‌کوبی روی می‌آورد. گروهایی که دارای افسردگی حاد و مزمن هستند و همچنین افراد دارای شخصیت ضداجتماعی، بیشتر از خال‌کوبی استفاده می‌کنند.

- **لذت شخصی:** لذت شخصی به معنای رضایت، احساس خوشی است که فرد با خال‌کوبی به آن دست می‌یابد. گاهی باهدف کسب عزت‌نفس و احساس منزلت، دست به خال‌کوبی می‌زنند، در این حالت با تغییر قیافه و ترسیم شکل‌های مختلف، در پی هویت جدیدی است که اعتمادبه‌نفس فرد را تقویت می‌کند، همچنین فرد از طریق خال‌کوبی که به او احساس شخصیت، قدرت و شجاعت می‌دهد، اقدام به خال‌کوبی می‌کند.

بر این اساس دلایل خال‌کوبی مطابق نتایج فراترکیب پژوهش عبارت‌اند از:

شکل ۱. دلایل خال‌کوبی (یافته‌های فراترکیب)

بر این اساس یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که خال کوبی امری چندبعدی و دارای ریشه‌های اجتماعی-فرهنگی و روانی است. افراد خال کوبی به دنبال گریز از هنجارهایی هستند که در جامعه تأیید شده است. قانون، ارزش‌های مدنظر جامعه، مناسک و سنت‌های پذیرفته شده کهن یک جامعه، خال کوبی را خلاف هنجار در نظر می‌گیرند و این قضیه به سرخوردگی و نوعی محرومیت نسبی برای افراد خالکوبی کننده منجر شده است و برای جبران این نقص (پذیرش اجتماعی) این رفتارها را انجام می‌دهند. در مرحله دوم، افرادی که اقدام به خال کوبی و سوراخ کردن بدن می‌کنند، به لحاظ رتبه‌بندی و وجهه اجتماعی در رده‌های پایینی قرار می‌گیرند. با این حساب، انجام عمل خال کوبی در بین مجرمان، یک امر عادی نیست، بلکه مسئله اجتماعی و نوعی اختلال و بی‌هنجاری است. علت اصلی آن‌ها، در فقدان اعتماد به نفس، کاهش حمایت اجتماعی (ستوده، ۱۳۹۰)؛ طردشدگی افراد از اجتماع و سطح خانواده (دانش و علی پور، ۱۳۹۲)، بحران در تعامل اجتماعی و از بین رفتن نظارت و قواعد اخلاقی و کاهش احساس تعلق اجتماعی و پیوندهای عاطفی و فرسایش سرمایه معنوی است (نیازی و همکاران، ۱۳۹۵). سه شکل خانواده از جمله استبدادی، آشفته و اقناعی دارای الگوی تربیتی استبدادی، ولنگار و هرج و مرج و دموکراتیک هستند. معمولاً افراد خال کوبی از طبقه‌های استبدادی و آشفته هستند که به محض ورود به جامعه، به دلیل بنیه‌های ضعیف و ساختار از هم گسیخته نهاد شخصیت (میفلین، ۲۰۱۳)؛ ضعف پیوندهای فرد با جامعه از جمله هم‌گروهی، دوستان، گروه مرجع، نظام خانواده و نهادهای مدنی (محسنی، ۱۳۹۰)؛ کاهش اعتماد فردی، تضعیف پیوندهای خویشاوندی (هریسون، ۱۳۹۳) و فرسایش عاطفه جمعی بسترهای گرایش به خال کوبی را تقویت می‌کند. طبق نظریه پیوند افتراقی (رایبگتون و واینبرگ، ۱۳۹۲) در سطح تعامل اجتماعی، افراد به همان اندازه که یاد می‌گیرند از خال کوبی دوری کنند، به همان شیوه هم یاد می‌گیرند که کج رفتار شوند و امر خال کوبی را یاد بگیرند در شرایط بی‌هنجاری، به دلیل ضعف در کارکرد هنجارها و عدم التزام به قواعد اخلاقی و اجتماعی، خال کوبی هم می‌تواند به امری عادی بدل گردد. نظریه کنترل مبتنی بر بازدارندگی بوده و یکی از دلایل اصلی، خال کوبی را در تضعیف نظارت‌های اجتماعی (سنتی و رسمی) می‌داند (ستوده، ۱۳۹۰: ۱۲؛ گرایف و همکاران^۱، ۱۹۹۹). بر این اساس، آنومی به معنای شرایط بی‌هنجاری و بی‌قانونی از جمله مسائل اجتماعی ناشی از دوران گذر هر جامعه است. احساس گم‌گشتگی، ناامیدی، نگرش به آینده، اختلال در فرهنگ اجتماعی و انتظام اجتماعی عامل پدیداری آنومی در سطوح مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در جامعه بوده و محرک قوی در جهت ناکارآمد کردن نهادهای اجتماعی (صادقی اهری، ۱۳۷۵) و سپس آلوده شدن بافت جامعه و در معرض فروپاشی قرار گرفتن پیکره ساختاربندهای جامعه می‌شود و افراد را به خال کوبی سوق می‌دهد (صیام، ۱۳۸۵؛ طالبان، ۱۳۸۷؛ سهرابی، ۱۳۸۸؛ شایسته، ۱۳۷۵؛ شمسی میمندی، ۱۳۸۴). از میان سنخ‌شناسی چهارگانه ناسازگاری مرتون طغیان و بدعت‌گرایی (گیدنز، ۱۳۹۰؛ سلیمی و داوری، ۱۳۸۷) با خال کوبی ارتباط دارد. زمانی که افراد وسایل را به‌عنوان وسایل و امکاناتی مناسب در رسیدن به اهداف خودشان می‌پذیرد اما اهداف سازمانی را به‌عنوان اهداف مورد احترام و باارزش قلمداد نمی‌کنند و یا چنین تصویری ندارند؛ جامعه شاهد بی‌اعتنایی به مقررات خواهد بود. محدودیت‌های تعیین شده در قالب قوانین و مقررات لزوماً بازدارنده عمل انسانی نیستند بلکه به‌عنوان راهنمایی عمل آسودگی خیال، حفظ آرامش و نیز انسجام دهنده موقعیت‌هایی است که ممکن است به هرج و مرج منجر گردد و نادیده گرفتن این مقررات است که زمینه بروز آنومی و گرایش به خال کوبی را فراهم می‌کند.

^۱ Greif

منابع

- ابراهیمی، سهیلا (۱۳۹۹). پژوهشی بر نقوش خال‌کوبی آئینی زنان عرب معاصر خوزستان و مطابقت آن با نقوش قالی ایلام، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، مرکز پیام نور تهران شرق دانشگاه پیام نور تهران.
- ابراهیمی، قربانعلی (۱۳۹۵). مطالعه جامعه‌شناختی پابندی به هنجارهای اجتماعی و عوامل مرتبط با آن (مطالعه ساکنان و گردشگران استان مازندران)، *فصلنامه بررسی مسائل اجتماعی ایران*، ۷(۲)، صص. ۱۴-۲۶.
- احمدی، حبیب (۱۳۸۴). *جامعه‌شناسی انحرافات*، تهران: سمت
- اسداللهی، عبدالرحیم و براتوند، محمود (۱۳۸۶). آسیب‌شناسی زندان‌ها خال‌کوبی مجرمانه در مردان زندانی خوزستان، *مجله حقوقی گواه*، سال ۱۱ و ۱۲، صص. ۵۵-۶۶.
- اسداللهی، عبدالکریم و براتوند، محمود (۱۳۸۹). آسیب‌شناسی زندان‌ها؛ خال‌کوبی مجرمانه در مردان زندانی خوزستان، *فصلنامه گواه*، ۱۱.
- افراسیابی، حسین و شریعتی نسب، طاهره (۱۳۹۸). بازنمایی معنا و تجربه خال‌کوبی در میان زنان جوان، *مجله جامعه پژوهی فرهنگی*، سال ۱۰(۳)، صص. ۲۶-۴۹.
- امیدی، ایوب (۱۴۰۱). بررسی و تحلیل خال‌کوبی در شهرستان ایوان، *پژوهش‌های انسان‌شناسی ایران*، سال ۱۱(۲)، صص. ۲۵۳-۲۸۱.
- بهره بر، مارال (۱۳۹۹). رابطه اثربخشی از تبلیغات و اضطراب اجتماعی با خال‌کوبی در دختران جوان شهرستان گچساران، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران.
- بهزادی، رقیه (۱۳۶۸). خال‌کوبی از دیرباز تا کنون، *مجله چیستا*، سال ۶۲، صص. ۱۹۶-۱۸۰.
- بوستانی، داریوش، مرادی، علی و همتی‌فر، محمدرضا (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین محرومیت نسبی و هراس اجتماعی با استرس‌های فرهنگ‌پذیری مهاجران واردشده به شهر طبرستان، *فصلنامه جامعه‌شناسی کاربردی*، سال ۲۸(۱)، صص. ۱۱۳-۱۳۰.
- بیرو، آلن (۱۳۹۱). *فرهنگ علوم اجتماعی*، ترجمه باقر ساروخانی. تهران: کیهان.
- پاک خصال، اعظم (۱۳۹۴). تأثیر کاهش سرمایه اجتماعی بر انومی اجتماعی زنان ساکن شهر تهران، *پژوهشنامه مددکاری اجتماعی*، سال ۱(۴)، صص. ۳۵-۶۴.
- پانون، مارو و پرن، ملدا (۱۳۸۶). *فرهنگ مردم‌شناسی*، ترجمه: اصغر عسکری خانقاه، تهران: انتشارات سمت.
- چلپی، مسعود و مبارکی، محمد (۱۳۸۴). تحلیل رابطه سرمایه اجتماعی و جرم در سطح خرد و کلان، *فصلنامه جامعه‌شناسی ایران*، سال ۲۲(۴۲)، صص. ۳-۴۴.
- خیره، سمیرا (۱۴۰۰). مدل‌های سبب‌شناسی اختلال اضطراب اجتماعی در جوانان دارای خال‌کوبی، *مجله روانشناسی و علوم تربیتی در هزاره سوم*، سال ۶، صص. ۳۲-۴۱.
- دانش، پروانه؛ پروین علی پور (۱۳۹۲). مطالعه عوامل مرتبط با احساس انومی فردی در میان دانشجویان (مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه تهران)، *فصلنامه تحقیقات اجتماعی*، سال ۲(۲)، صص. ۲۲۴-۲۰۳.
- رابرتسون، یان (۱۳۸۸). *درآمدی بر جامعه*، ترجمه حسین بهروان، مشهد: آستان قدس رضوی.
- رابینگتن، ارل و واینبرگ، مارتین (۱۳۹۲). *رویکردهای نظری هفت‌گانه در بررسی مسائل اجتماعی*. ترجمه رحمت‌الله صدیق سروستانی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- ربانی، علی و قاسمی، وحید (۱۳۸۱). نگرش مردم شهر اصفهان در مورد آسیب‌های نظام اجتماعی ایران با تأکید بر تحلیل آسیب دین‌گریزی در جامعه، *مجله جامعه‌شناسی ایران*، سال ۴(۳)، صص. ۱۶۵-۱۴۳.
- ربانی، علی و حسینی، محمد (۱۳۹۰). رابطه احساس محرومیت نسبی با گرایش به هویت ملی (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه اصفهان)، *مجله جامعه‌شناسی کاربردی*، سال ۲۲(۴۲)، صص. ۹۴-۶۷.

- رضائی، فروغ (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین خال کوبی و انگیزه‌های درونی در ورزشکاران مرد شهرستان گچساران، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران.
- ساروخانی، باقر (۱۳۹۲). *درآمدی بر دایرةالمعارف علوم اجتماعی*، تهران: کیهان.
- سبزی، فرانک (۱۳۸۹). شناخت فرهنگ خال کوبی بین کولیان واقع در خیابان بوعلی شهر کوهدشت، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
- ستوده، هدایت الله (۱۳۹۰). *مقدمه‌ای بر آسیب‌شناسی اجتماعی*. تهران: آوای نور.
- سجیرانی پور، سهام (۱۳۸۸). ریشه یابی نقوش خال کوبی مردم عرب خوزستان، *مجله کتاب ماه هنر*، سال ۱۲، صص. ۷۱ - ۶۶.
- سنگی، فاطمه (۱۴۰۱) ارتباط بین عزت‌نفس و پنج عامل اصلی شخصیت با میانجی‌گری تأثیر شبکه‌های اجتماعی در افراد دارای خال کوبی (تتو)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده علوم انسانی دانشگاه خاتم. شیراز فاری ۱۸۳ در دسترس جامعه‌شناسی تمام شمار شهروندان
- شریفی مود، ب. متانت، م؛ و قائدی، ح. (۱۳۸۶). «فراوانی عفونت‌های ویروسی منتقله از راه خون در افراد خالکوبی‌شده شهر زاهدان»، *فصلنامه بیماری‌های عفونی و گرمسیری وابسته به انجمن متخصصین بیماری‌های عفونی و گرمسیری*، سال ۱۲(۳۷)، صص. ۶۹-۶۷.
- شمس، علی (۱۳۸۲). *مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی زندان*، تهران: انتشارات راه تربیت.
- صادقی، سارا؛ جوانمردزاده، اردشیر؛ رحیمی، سعید و چراغی، زهرا (۱۳۹۹). جستاری بر معناشناسی خال کوبی زنان لرستان، *مجله زن در فرهنگ و هنر*، سال ۱۲(۴)، صص. ۶۲۱-۵۸۷.
- صدری، الهام (۱۳۸۱). *فرهنگ معاصر فارسی*، تهران: انتشارات فرهنگ معاصر.
- صرامی، رضا (۱۳۷۴). مروری بر مسئله خال کوبی ارتباط خال و زندان با یکدیگر، *مجله اصلاح و تربیت*، سال ۱۰، صص. ۱۷ - ۱۳.
- عباس زاده، مهنوش (۱۳۹۸). نشانه شناسی فرهنگی نقوش خال کوبی زنان بختیاری ساکن خوزستان، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده هنرهای تجسمی، دانشگاه هنر اصفهان. زنان خوزستان عرب اسنادی هنر.
- عسگریان، یداله (۱۳۷۸). بررسی شیوع اختلالات شخصیت، خودزنی و خال کوبی در معتادان به مواد افیونی مراجعه کننده بطور سرپایی به مرکز بهزیستی شهرستان کرمان، *پایان‌نامه دکتر*، دانشکده پزشکی افضلی پور دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی.
- عضدانلو، حمید (۱۳۹۲). *آشنایی با مفاهیم اساسی جامعه‌شناسی*، تهران: نشر نی.
- فکری یارکوسرائی، رضا (۱۳۹۳). تأثیر سبک زندگی زندانیان بر خال کوبی آن‌ها از منظر مردم شناختی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی.
- فکری یارکوسرائی، رضا (۱۳۹۳). تأثیر سبک زندگی زندانیان بر خال کوبی آنها از منظر مردم شناختی، *مجله اصلاح و تربیت*، شماره ۱۴۷، صص. ۴۹ - ۴۵.
- کتیرایی، مهری (۱۳۴۵). *از خُست تا خُست*، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی.
- کوثری، مسعود (۱۳۸۶). نظریه آنومی اجتماعی، تهران: نشر سلمان.
- کی نیا، مهدی (۱۳۸۳). خال کوبی شکلی از خودنمایی، تقلید و غرور است، *مجله روانشناسی جامعه*، سال ۲۰ و ۲۱، صص ۶۲ - ۶۰.
- گیدنز، آنتونی (۱۳۸۰). *معنای مدرنیته*، ترجمه علی اصغر سعیدی، تهران: نشر کویر.
- گیدنز، آنتونی و بردسال، کارن (۱۳۸۶). *جامعه‌شناسی*، ترجمه حسن چاوشیان، تهران: نشر نی.
- محسنی، منوچهر (۱۳۷۹). *بررسی آگاهی‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای اجتماعی فرهنگی در ایران*، تهران: دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی.
- محسنی، منوچهر (۱۳۹۰). *جامعه‌شناسی انحرافات*، تهران: انتشارات طهوری.
- مرادی، علی (۱۳۹۶). بررسی عوامل جامعه شناختی مؤثر بر خال کوبی مورد مطالعه شهر کرمانشاه، *مجله پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران*، سال ۱۶، صص. ۹۰ - ۷۳.

معین، محمد (۱۳۶۳). فرهنگ فارسی، تهران: انتشارات امیرکبیر.

مهرابی، قاسم، رازقی، محمدابراهیم و یزدانی، فائزه (۱۳۹۵)، شناسایی انگیزه و دلایل خال کوبی ورزشکاران، مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی، سال ۳ (۱۲)، صص. ۴۴ - ۳۵.

نیازی، محسن، کارکنان نصرآبادی، محمد و عشایری، طاها (۱۳۹۵). *آسیب‌شناسی اجتماعی*، تهران: سخنوران.

نیکلسون، ریکل (۱۳۶۳). *مثنوی معنوی*، مولوی بلخی، تهران: انتشارات مولی.

هادی زاده، رؤیا (۱۳۹۷). مطالعه مردم نگارانه نقوش خال کوبی سنتی بانوان اقوام مختلف خوزستان، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده هنر و معماری اردکان دانشگاه علم و هنر یزد.

هریسون، پل (۱۳۹۳). *اندرون جهان سوم*، ترجمه شهریار آژغ، تهران: نشر اختران.

هنسلین، جمیز ام و آن فولر، لوری (۱۳۹۴)، *مسائل اجتماعی: ریشه‌های پیدای و پنهان*، ترجمه اکبر استرکی، تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین.

وکیلی، مهتاب (۱۳۸۳). تعیین فراوانی خال کوبی و خودزنی در جمعیت بیماران روانی و ارتباط آن با خصوصیات جمعیت شناختی و تجزیه‌ای، *پایان‌نامه دکترای، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان*. علوم پزشکی بیماران هدفمند ایران فارس.

یکتا، زینب و رقیبی، مهوش (۱۳۹۴). بررسی مدیریت بدن در افراد معتاد دارای خال کوبی و بدون خال کوبی در کمپ میان‌مدت، *دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، مشهد*، <https://civilica.com/doc/498077>

- Adams, J. (2009). *Marked Difference: Tattooing and its Association with Deviance in the United States*, *Deviant Behavior* Vol. 30, No.3. pp. 266-292.
- Allen, K. (2013). 'Your ad here?' Marketers turn to tattoos. *PR Daily*. Ragan Communications, Inc. Retrieved 18 April 2014.
- Armstrong, M. L. Roberts, A. E. Owen, D. C. and Koch, J. R. (2004). Contemporary College Students and Body Piercing, *Journal of Adolescent, Health*, Vol. 35 pp. 58-61.
- Bernasco W. (2010). A Sentimental Journey to Crime: Effects of Residential History on Crime Location Choice. *Criminology*, Vol. 48 pp. 389-416.
- Bourdieu, P. and Wacquant, L. (2002). *An Invitation to Reflexive Sociology*, Polity Press. Pp. 12-28.
- Cano, C. R. and Sams, D. (2010). Body Modifications and Young adults: Predictors of Intentions to Engage in Future Body Modification, *Journal of Retailing and Consumer Services*, 17:80-87.
- Dirk, D. M.D. Kennrth, S. Snell, M. D. and Samantha Larder, M. D. (2000). A Case-Control Study of Tattoos in Young Suicide Victims as a Possible Marker of Risk, *Journal of Affective Disorders*, 59:165-168.
- Forbes, G. B. (2001). *College Students with Tattoos and Piercings: Motives, Family Experiences, Personality Factors, and Perception by Others*. *Psychol Rep*, Vol. 89 pp. 774-86.
- Garland, D. (2001). *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*. Oxford: Oxford University Press.
- Gibson, D. C. (2006). B.T.K. strangler versus Wichita police department: the significance of serial murder media relations, *Public Relations Review*, Vol. 32(1), pp. 58-65.
- Greif, J. Hewitt, W. and Armstrong, M.L. (1999). Tattooing and Body Piercing. *Body Art Practices among College Students*. *Clinical Nursig Research*, Vol. 8 pp. 368-385.
- Haley, R. W. and Fischer, R. P. (March 2000). Commercial tattooing as a potential source of hepatitis C infection., *Medicine*. Vol. 80 (2), pp. 134-151.
- Hambly, W. D. (1925) *The History of Tattooing and Its Significance: With Some Account of Other Forms of Corporal Marking*, London: H. F. & G. Witherby (reissued: Detroit 1974)
- Hartman, C. (2011). *Factors Influencing the Fear of Victimization*, Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements, for the Degree of Master of Science in the Criminal Justice, Youngstown State University.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press.

- Hwang, G. E (2006). *Multi-level test of fear of crime: The effect of social conditions, perceived community policing activities and perceived risks of victimization in a megapolis. A dissertation for the degree of doctor of philosophy*, Mishigan State University.
- Johnson Shane, D. and Summers L. (2015). Testing Ecological Theories of Offender Spatial Decision Making Using a Discrete Choice Model. *Crime & Delinquency*, Vol. 61 pp. 454–80.
- Joshua, A. (2012). *The Relationship between Tattooing and Deviance in Contemporary Society*, Deviance Today, pp. 137–145
- Kazandjieva, J. and Tsankov, N. (2007). Tattoos: Dermatological Complications, *Journal of Clinics in Dermatology*, Vol. 25 pp. 375-382.
- Kluger, N. (2015). *Epidemiology of Tattoos in Industrialized Countries*, Serup J, Kluger N, Bäumlner W (eds): Tattooed Skin and Health.
- Lee, B. (2005). *Alcohol, induced stress and social support as influences of the substance abusers health and well-being. PhD. Dissertation*. School of social Work. University of Pittsburgh.
- Liska, A. E. and Chamlin, M. B (1984). Social structure and crime control among macrosocial units. *The American Journal of Sociology*, Vol. 90(2), pp.383–395.
- Lombroso, Cesare (1986) "The Savage Origin of Tattooing", in Popular Science Monthly, Vol. IV. 1896
- Mifflin, Margot (2013). *Bodies of Subversion: A secret history of women and tattoo (3rd ed)*. Powerhouse Books. p. 192. ISBN 978-1576876138.
- Miller, W. B. (1958). Lower class culture as a generating milieu of gang delinquency. *Journal of Social Issues*, 14, 5-19.
- Nathanson, C. Paulhus, D. L. and Williams, K. M. (2006) .Personality and Misconduct Correlates of Body Modification and Other Cultural Deviance Markers, *Journal of Research in Personality*, Vol. 40, pp. 779-802.
- Preti, A. Pinna, C. Nocco, S. Mulliri, E. Pilia, S. Petretto, D. R. and Masala, C. (2006) "Body of Evidence: Tattoos, Body Piercing, and Eating Disorder Symptoms among Adolescents", *Journal of Psychosomatic Research*, Vol. 61 pp. 561-566.
- Raviv, Shaun (2006) *Marked for Life: Jews and Tattoo*. (Moment Magazine; June 2006)
- Silke W. Jutta S. and Peter, M. K. (2006), .Modifying the body: Motivations for getting tattooed and pierced.
- Stone, G.P. (1962). *Appearance and the self, human behavior and social process*, London, Rutledge
- Thomas, W.I. and Znaniecki, F. (1920). *The Polish Peasant in Europe and America: A Classic Work in Immigration History*. Champaign, IL: University of Illinois Press.
- Tiggemann, M. and Hopkins, L. A. (2011). Tattoo and Piercings: Bodily Expressions of Uniqueness?". *Journal of Bodily Image*, Vol. 8 pp. 245-250.
- Tiggemann, M. & Golder, F. (2006). Tattooing: An Expression of Uniqueness in the Appearance Domain". *Body Image*, Vol. 3 pp. 309–315.
- Walker, S (2001), *Police accountability*. Belmont, CA: Wadsworth.